

**Odešel entomolog, teriolog, ekolog a milovník přírody
Doc. Ing. Dr. Jaroslav Pelikán, DrSc.**

Assoc. Prof. Ing. Dr. Jaroslav Pelikán, DrSc. died

Nejsou to ještě tři roky, kdy jsme si připomněli osmdesátiny doc. Jaroslava Pelikána, významného thysanopterologa, milovníka všeho živého a také dlouholetého předsedy Brněnské pobočky naší společnosti. Opustil nás po dlouhé nemoci 29. ledna 2009. Jaroslav Pelikán se narodil 22. dubna 1926 v Ivančicích. Dětství prožil v nedalekých Zakřanech, kde od malička zkoumal přírodu. Svou zálibu mohl začít plně rozvíjet, když se jeho rodina počátkem války přestěhovala do Brna. Během studií na gymnáziu se setkal s řadou významných osobností brněnského entomologického dění. Vzpomeňme alespoň prof. Karla Šulce, doc. Štěpána Soudka a prof. Františka Gregora st. V té době se seznámil s několika svými vrstevníky, také začínajícími entomology, kteří se stali jeho celoživotními přáteli a spolupracovníky. Byli to zejména

František Gregor, Radek Obrtel a Dalibor Povolný. K vědeckému studiu třásněnek jej přiměl prof. Josef Kratochvíl.

Po maturitě se Jaroslav rozhodl pro studium na Vysoké škole zemědělské. Ke studijním povinnostem přistupoval s nadšením a již jako student byl pověřen výukou na dvou ústavech – stal se smluvním asistentem právě založeného Ústavu použité entomologie pod vedením tehdy ještě docenta Františka Millera a současně vypomáhal s výukou na Ústavu zoologie. Během studia publikoval 10 různě rozsáhlých příspěvků o třásněnkách včetně aplikované studie o třásněnce karafiátové. V roce 1949 studium úspěšně ukončil a absolvoval doktorské zkoušky. Plánoval, že po dvouleté vojenské službě nastoupí jako asistent na Ústav zoologie, ale prof. Kratochvíl mu nabídl místo v nově založené Laboratoři pro výzkum obratlovců (pozdější Ústav pro výzkum obratlovců). Možnost trvalého zaměstnání, touha zůstat v Brně i široké zájmy zoologa jej přiměly k rozhodnutí toto místo přijmout. Byl pověřen studiem drobných savců a zakrátko se vypracoval v uznávaného teriologa. Potkal zde také nové přátele, zejména Karla Hudce a Jana Zejdu. Celý pozdější život se věnoval profesionálnímu výzkumu savců a jako „amatér“ pokračoval ve studiu třásněnek. V roce 1958 získal titul kandidáta biologických věd, v roce 1968 se habilitoval a v roce 1983 obhájil velký doktorát.

Výzkumem třásněnek navázal na práci významného českého thysanopterologa profesora Uzla a velmi brzy se zařadil do úzkého okruhu předních evropských specialistů na tento řád hmyzu. V roce 1952 zveřejnil první seznam československých třásněnek, první nový druh, třásněnku *Oxythrips tatricus* popsal v roce 1955. Třásněnkám věnoval celkem 75 prací, v nichž mimo jiné popsal 2 rody a 80 druhů a zveřejnil množství nových faunistických a ekologických poznatků. Na jeho počest byl pojmenován rod *Pelikanothrips* Bhatti, 1978, pět druhů třásněnek (*Aeolothrips pelikani* Titschack, 1964, *Thrips pelikani* Schliephake, 1964, *Xylopthrips pelikani* Bournier et Bournier, 1986, *Melanthrips pelikani* Jenser, 1993 a *Odontothrips pelikani*